

ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ นับว่ามีส่วนทำให้การศึกษาเจริญก้าวหน้าขึ้น การจัดการศึกษามุ่งที่จะให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามทัศนะของนายเรอเนอ มาเออ ผู้อำนวยการศึกษา สหประชาชาติ กล่าวว่ "ความก้าวหน้าของมนุษยชาติในครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 มีส่วนทาทายการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง แท้จริงแล้วมนุษยชาติกำลังผ่านระยะการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงอันเนื่องมาจากเหตุ 3 ประการ คือ ประการที่ 1 ประชากรทั่วโลกโคทวีจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ประการที่ 2 ความรูปร่างอย่างล้าสมัยเร็วเหลือเกิน ในขณะที่ทางคานเทคนิค กัดก้าวหน้าไปไกล และประการที่ 3 ประเทศต่าง ๆ ใ้รับเสรีภาพทางการเมืองมากยิ่งขึ้น ผลก็คือว่า การศึกษาต้องถูกเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงจนกระทั่งในขณะนี้เราเองก็ยงวาคภาพไม้ออกว่าจะใหญ่หลวงเพียงใด เราจะต้องให้การศึกษาแก่คนเป็นจำนวนมากขึ้น สำหรับช่วงชีวิตที่นับวันจะมีแตยาวขึ้น เพื่อว่าจะใ้สามารถรับความรู้ที่เพิ่มขึ้นอยู่เสมอ ๆ และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา"

ภาวะทางคานการศึกษาในประเทศไทยปัจจุบันก็ตกอยู่ในลักษณะดังกล่าวนี้ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ๆ ทุกปี นักเรียนเหล่านี้ตื่นตัวต่อการศึกษาเป็นอันมาก เกือบทุกคนมุ่งที่จะพัฒนาตนเองโดยการเข้าเรียนคอในมหาวิทยาลัย อันเป็นเหตุใ้รัฐบาลต้องจัดตั้งมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น เพื่อให้พอเพียงที่จะรับนักเรียนจำนวนมหาศาลที่ประสงค์จะเข้าเรียนคอ ฉนั้น มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยแห่งใหม่ล่าสุด ซึ่งรัฐบาลใ้จัดตั้งขึ้น เรียกกันว่ "ตลาดวิชาแห่งใหม่ของประเทศไทย" เพราะมหาวิทยาลัยแห่งนี้รับนักเรียนเข้าเรียนโดยไม่มี การสอบเข้า ดังคำประกาศใ้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง

วิลเบอร์ แชรรมม , สื่อมวลชนใหม่ ๆ : รายงานสำหรับนักวางแผนการศึกษา

แปลจาก "The New Media : Memo to Educational Planners"

โดย

ศรีน้อย โปวาทอง (พระชนก : องค์การยูเนสโก, 1967)

พ.ศ. 2514² กล่าวว่า "เนื่องจากประเทศไทยมีพลเมืองเพิ่มมากขึ้น เป็นเหตุให้นักเรียน นักศึกษา ไม่มีที่เล่าเรียน ปรากฏปัญหาเป็นประจำทุก ๆ ปี เพราะมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีนักศึกษาเป็นจำนวนมาก แต่มีที่เล่าเรียนคับแคบ ไนอาจารย์นักศึกษาเพิ่มจำนวนได้ และเพื่อใ้มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เป็นตลาดวิชา รับนักศึกษาได้ทั่วไป โดยมาฟังคำสอนที่มหาวิทยาลัยก็ได้ หรือจะซื้อคำสอนจากมหาวิทยาลัยไปเรียนด้วยตนเอง แลวมาสมัครสอบก็ได้ เป็นการให้การศึกษากว่ขวางทุกชั้น เพื่อสร้างคุณภาพความรู้ ความสามารถของประชาชนคนไทย ให้สูงขึ้นทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ เพราะเป็นการสกัดกั้นมิให้นักศึกษาไปหาที่เล่าเรียนในต่างประเทศ อันเป็นการสูญเสียเงินตราต่างประเทศปีหนึ่ง ๆ มีใช้อย และเป็นการแก้ปัญหาขอล่าวหาว่า นักศึกษาไม่มีที่เล่าเรียนจะไ้หมดสิ้นไป"

การก่อตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง นับเป็นก้าวใหม่ในวงการการศึกษา ซึ่งรัฐบาลตั้งขึ้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาการไม่มีที่เรียนต่อของนักเรียนในประเทศ เมื่อเปิดมหาวิทยาลัยแห่งนี้ขึ้นในภาคการศึกษาแรก เมื่อปีการศึกษา 2514 มีผู้สมัครเข้าศึกษาเป็นจำนวนประมาณ 40,000 คน แต่มาเรียนในเวลาการบรรยายอย่างสม่ำเสมอมีจำนวนไม่เกิน 12,000 คน นักศึกษามีอายุระหว่าง 18 - 70 ปี ส่วนใหญ่จะมีอายุน้อยและอายุปานกลาง นักศึกษาบางคนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยอื่นแล้ว แต่มาสมัครเรียนในแขนงอื่นที่ตนยังไม่เคยเรียนมา

อันที่จริงมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่ได้เป็นมหาวิทยาลัยตลาดวิชาแห่งแรก เมื่อก่อนหน้านั้น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็เคยเป็นมาก่อนแต่ก็ไ้ลดเล็กลงไป จึงได้จัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหงขึ้นมาแทน นับได้ว่าเป็นผลสำเร็จในการแก้ปัญหาการศึกษาของรัฐบาล อธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัยรามคำแหงคือ ศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ ภาสุชนิรันต์ ไ้กล่าวในวันเปิดมหาวิทยาลัยว่า "ท่านรู้สึกยินดีที่ทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นไปตามแผนการที่กำหนดไว้ นั้นแสดงว่ามหาวิทยาลัยจะไ้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายในระยะเวลายาวนาน"

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยแห่งนี้ตั้งอยู่ ณ ตำบลหัวหมาก บริเวณที่ซึ่งเคยจัดเป็นบริเวณงานแสดงสินค้านานาชาติ มีเนื้อที่ประมาณ 200 ไร่ มหาวิทยาลัยได้ใช้ตึกเก่าที่เคยเป็นสถานที่จัดแสดงสินค้าเหล่านั้นมาดัดแปลงเป็นห้องบรรยาย ห้องพักอาจารย์ และห้องทำงานของเจ้าหน้าที่

ฝ่ายต่าง ๆ บาง และในขณะที่เดียวกันทางมหาวิทยาลัยอยู่ในระหว่างการดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียนถาวรขึ้นในบริเวณเดียวกันนั้นอีกด้วย รวมทั้งได้มีการจัดสรรให้อุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัยเข้ามาใช้เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษามหาวิทยาลัยมากมาย ระยะเวลาเริ่มต้นเช่นนี้ดูเหมือนว่ามหาวิทยาลัยรามคำแหงจะยังไม่พร้อมที่จะแสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นผู้นำในการเลือกสรรเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษาเข้ามาใช้ให้เกิดเป็นประโยชน์โดยทันที เนื่องจากยังไม่มีสถานที่อย่างพร้อมเพียง

ในปีการศึกษาแรกซึ่งเปิดเรียนเมื่อเดือนสิงหาคม 2514 มหาวิทยาลัยแห่งนี้แบ่งการสอนในระดับปริญญาตรีออกเป็น 4 คณะ คือ คณะนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจ และในปีการศึกษาต่อมาได้ขยายการสอนออกไปอีก 3 สาขา ได้แก่ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นข้าราชการจากจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งแต่ละคนมุ่งมาศึกษาเพื่อจะใช้คุณวุฒิเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพของตน การเรียนในมหาวิทยาลัยไม่มีการบังคับให้ต้องมาเรียนในชั้น แต่นักศึกษาต้องผ่านการสอบไล่ตอนปลายภาคการศึกษาทุกภาค ทุกวิชาที่ลงทะเบียนไว้

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีจำนวนนักศึกษาและอาจารย์ดังในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

รายชื่อคณะและสำนัก	จำนวนนักศึกษาที่มาลงทะเบียนเข้าเรียน				จำนวนอาจารย์ ปีการศึกษา 2515
	ปีการศึกษา 2514		ปีการศึกษา 2515		
	ภาคที่ 1	ภาคที่ 2	ภาคที่ 1	ภาคที่ 2	
คณะนิติศาสตร์	22,928	15,156	13,552	10,126	49
คณะบริหารธุรกิจ	8,349	5,185	5,462	4,261	51
คณะมนุษยศาสตร์	1,721	1,143	1,382	1,158	62
คณะศึกษาศาสตร์	4,200	2,233	2,721	2,150	123
สำนักบริการทางวิชาการ และทดสอบประเมินผล	—	—	—	—	43
รวม	37,198	23,711	23,117	17,695	328

ที่มา : สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผลและแผนกการเจ้าหน้าที่ สำนักอธิการบดี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากจำนวนนักศึกษาที่แสดงในตารางข้างต้นนั้น ไม่อาจจะทราบจำนวนที่แน่นอนของ
ผู้ที่มาเรียนภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ โดยการคาดคะเนอาจจะมีประมาณ 7,000-8,000 คน
อย่างไรก็ตาม ภาระที่สำคัญของมหาวิทยาลัยรามคำแหงก็คือ จะต้องจัดการศึกษาให้แก่นักศึกษาที่
มีจำนวนมากและอาจจะเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้นในอนาคต ให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพและอย่างมีประ
สิทธิภาพ เพื่อเกียรติคุณของมหาวิทยาลัยสืบต่อไป

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในภาวะการที่ประเทศไทยจะต้องจัดการศึกษาให้แก่ประชากรที่อยู่ในวัยเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาชั้นอุดมศึกษา นับว่าเป็นโชคที่การศึกษาได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่เกิดมีสื่อมวลชนใหม่ ๆ เช่น วิทยุ ภาพยนตร์ และโทรทัศน์ ตลอดจนเทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ เช่น การเรียนแบบโปรแกรม ฉะนั้น สิ่งที่เราจะต้องดำเนินการก็คือ พิจารณาว่าจะใช้เทคนิคและวิธีสอนใหม่ ๆ ใด จะผสมผสานเข้ากับวิธีสอนแบบเก่าอย่างไร เพื่อที่จะให้การศึกษาก่อนหน้านี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

The North Central Association of College and Secondary Schools
ได้กล่าวถึงคุณค่าของการยอมรับเอาโทรทัศน์มาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสอนว่า³

1. โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนอย่างใหม่ ไม่ใช่เป็นวิธีการสอนและการเรียนรู้แบบใหม่ สามารถทำให้เกิดกระบวนการสอนและการเรียนรู้หลาย ๆ อย่าง แต่อาจจะใช้ให้โดยผลที่ขึ้นขึ้นอยู่กับหลักจิตวิทยาเบื้องต้น ซึ่งใช้ได้เป็นผลสำเร็จในกระบวนการเรียนรู้ ที่ทัศนคติของผู้เรียน และผลของการสอน จะได้รับผลจากคุณภาพของการสอน และปรับให้เข้ากับความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนในการสอนด้วยโทรทัศน์ เช่น เกี่ยวกับการสอนธรรมคำในหอเรียน
2. การใช้โทรทัศน์อย่างถูกต้อง จะเป็นสิ่งล่อใจอย่างใหม่ชวนให้นักเรียนเกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างยิ่ง
3. การสอนทางโทรทัศน์จะให้โดยผลที่ขึ้น จะต้องมีการตระเตรียมรายการอย่างดี และมีผู้สอนที่ชำนาญมากกว่าการสอนในห้องเรียนธรรมดา
4. โทรทัศน์ไม่ได้เป็นวิชาความรู้ในตัวของมันเอง แต่ใช้เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง ซึ่งมีนัยสำคัญเพียงแต่ให้บทความทางการศึกษาโดยเฉพาะเท่านั้น
5. ความสำเร็จในการใช้โทรทัศน์นั้น ต้องการความรับผิดชอบและความร่วมมือร่วมใจกันอย่างมาก ในระหว่างผู้บริหารงาน ผู้สอน และผู้อำนวยการอื่น ๆ

³"In Co-operation with the Department of Health, "Education and Welfare, March, 1941.

6. โทรทัศน์ในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่มีความสามารถหลาย ๆ อย่าง มีความคล่องตัว และเป็นสื่อสารอย่างใหม่ ซึ่งในวงการศึกษามิใช่แค่เพียงเป็นเครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้เท่านั้น แต่ยังต้องการที่จะให้มีการประเมินคุณค่าของการใช้ต่อไปด้วย

7. โทรทัศน์ให้แนวทางที่ใหม่และดีกว่า เกี่ยวกับกิจกรรมของนักเรียน ผู้สอน และผู้ปกครอง และทำให้ชุมชนได้รู้ถึงกระบวนการและความต้องการทางการศึกษา

* การที่ได้มีการยอมรับเอาโทรทัศน์เข้ามาใช้เพื่อการศึกษา ก็เนื่องมาจากคุณสมบัติที่ดีเด่นของโทรทัศน์⁴ กล่าวคือ

1. โทรทัศน์สามารถสื่อสารไปยังชนกลุ่มใหญ่ที่กระจัดกระจายได้โดยไม่จำกัดจำนวนและในเวลาเดียวกัน นอกจากนั้นยังสื่อสารไปได้ในระยะเวลาที่พอสมควร
2. โทรทัศน์สามารถให้ประสบการณ์แก่ผู้รับได้มาก ทำให้ผู้รับมีประสบการณ์อย่างกว้างขวาง เกิดความรู้ทั้งในด้านการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข และมีความรู้ในวิชาชีพของตน
3. โทรทัศน์มีคุณสมบัติของโฮตทัศน์ศึกษาอย่างครบถ้วน คือให้ข่าวสารแก่ผู้รับทั้งทางคำบรรยาย สัมผัส ทางตา และหู สามารถสร้าง Concrete Experience ได้ดี

นอกจากนั้น การใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษา⁵ ยังทำให้โทรทัศน์มีอิทธิพลโดยตรงต่อการยกระดับของประชาชนให้สูงขึ้น⁵ คือ

⁴ Jeremy Howell, "The Use of Television in Agricultural Extension." Educational Television International, vol. 4 no. 2, June 1970, p. 6-7.

⁵ เณลิม สุทธิรักษ์ "ความสำคัญของวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์", หน้าที่และความรับผิดชอบของวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์, (พระนคร : โรงพิมพ์กรมการทหารปืนยาว, 2510)

1. ช่วยยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้น เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง นอกเหนือไปจากตำราเรียน
2. แพร่ขยายความรู้ไปยังผู้รับเป็นจำนวนมาก ๆ ได้
3. ช่วยให้ประชาชนมีความรู้ ความคิดเห็นที่ทันสมัย ทันต่อความก้าวหน้าของโลกทั้งในทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ มนุษยวิทยา วิทยาศาสตร์ สังคมและศาสนา

ในวงการศึกษารวมของประเทศไทย ได้มีการยอมรับเอาโทรทัศน์เข้ามาใช้เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสอนเช่นกัน แต่การใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษาในประเทศไทย⁶ ยังไม่แพร่หลายนัก มีการนำเอาโทรทัศน์เข้ามาใช้เพื่อการศึกษาบ้างในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาบางแห่ง แต่เนื่องจากผู้ใช้อยังไม่มีความพร้อมหลายประการจึงได้เลิกเสีย ยังคงมีใช้เฉพาะที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 เหตุผลที่ใช้นั้นเนื่องจากมหาวิทยาลัยได้เปิดคณะศิลปศาสตร์ และมีนักศึกษาเข้าเรียนเป็นจำนวน 1,800 คน ในปีแรก และนักศึกษาเหล่านี้จะต้องเรียนวิชาบังคับทุกคน ซึ่งได้แก่วิชาภาษาไทย อารยธรรมตะวันตก วิทยาศาสตร์กายภาพ ศาสนาเปรียบเทียบและวิทยาศาสตร์ทั่วไป เมื่อมีนักศึกษาเป็นจำนวนมากย่อมจะเกิดความซัดซังของควายนานประการ เหตุผลอื่น ๆ ก็คือ คณะศิลปศาสตร์ไม่มีห้องเรียนที่จะบรรจุผู้เรียนวิชาบังคับได้เพียงพอ และเหตุผลประการสุดท้ายก็คือ คณะศิลปศาสตร์ยังขาดผู้สอนวิชาเหล่านี้

การใช้ระบบโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการสอนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ในสัปดาห์หนึ่งสอน 24 ชั่วโมง และเมื่อนักศึกษาได้ฟังคำบรรยายแล้วจะแบ่งเขาของคิวต่อเรียงกับอาจารย์พิเศษอีก

การใช้โทรทัศน์การสอนของเทศบาลนครกรุงเทพฯ ได้ทดลองใช้ในวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2507 โดยใช้โทรทัศน์ของ 4 ของบริษัทไทยโทรทัศน์ในการออกรายการ นอกจากจะมีผู้

⁶ วนี รัตนวงศ์, "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้วีดีโอเทป กับการสอนโดยไม่ใช้วีดีโอเทป," วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2514) (อักษราเนหา) หน้า 18 - 20.

เรียนเป็นนักเรียน-เทศบาล ของเทศบาลนครกรุงเทพฯ แล้วยังมีโรงเรียนราษฎร์ในเขตจังหวัดพระนคร ชนบุรี และโรงเรียนเทศบาลในต่างจังหวัดที่สามารถรับคลื่นของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 4 ได้อีกเป็นจำนวนมาก การออกรายการในระยะแรกออกเฉพาะวันจันทร์ พุธ ศุกร์ วันละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 10.00 - 11.00 น. ปัจจุบันทำการออกอากาศทุกวันในเวลาเดิม การสอนเป็นแบบสอนเสริมบทเรียนและเสนอวิธีสอนที่ตีแผ่ครูทั่วไป บทเรียนที่จัดอยู่ในหลักสูตรประถมศึกษาตอนปลาย ในการสอนแต่ละครั้งใช้คู่โทรทัศน์ของเทศบาลนครกรุงเทพฯ และเชิญบุคคลภายนอกมาบางเป็นครั้งคราว

สถาบันการศึกษาระดับฝึกหัดครูของกรมการฝึกหัดครู เริ่มใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาเป็นครั้งแรกที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน ได้ใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาโดยตรง ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะทำให้ให้นักศึกษาที่กำลังเรียนวิชาการสอนต่าง ๆ อยู่ มีโอกาสได้สังเกตการสอนและสภาพของห้องเรียนในวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งสอนโดยอาจารย์ที่มีความสามารถได้อย่างใกล้ชิดและสะดวก

สถาบันต่อมาที่ใช้โทรทัศน์วงจรปิด เพื่อการศึกษาได้แก่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีผู้บริจาคเครื่อง Video Tape Recorder ให้หนึ่งเครื่อง ทางวิทยาลัยจึงได้ซื้ออุปกรณ์อื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น กล้องถ่ายโทรทัศน์ 2 กล้อง แถบบันทึก สายเคเบิล อุปกรณ์ระบบแสงและเสียง เครื่องรับโทรทัศน์อีกจำนวน 15 เครื่อง และอุปกรณ์อย่างครบครัน ได้ดัดแปลงห้องเรียนเป็นห้องส่งและห้องควบคุม ติดเครื่องปรับอากาศ ได้จัดส่งระบบโทรทัศน์วงจรปิดขึ้นภายในวิทยาลัย การดำเนินการยังอยู่ในขั้นทดลอง ทำการส่งรายการสอนสัปดาห์ละ 12 - 15 ชั่วโมง วิชาที่ทำ การสอนได้แก่ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ คหกรรมศาสตร์ การศึกษา ศิลป สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิต และนาฏศิลป์ การออกอากาศแต่ละครั้งจะมีนักเรียนตั้งแต่ 2 ถึง 4 หมู่ (100 - 200 คน) ส่งรายการไปตามห้องเรียนต่าง ๆ รายการสอนมีทั้งรายการสดและบันทึก แถบโทรทัศน์ นอกจากนี้ ตอนพักกลางวันยังได้ออกรายการบันเทิงหรือสารคดีซึ่งได้นำเทปรายการจากสถานีอื่น ๆ แม้ว่าการดำเนินงานยังอยู่ในขั้นทดลองแต่ก็ได้รับความสนใจจากสถาบันอื่น ๆ อีกมาก จะมีผู้ชมโทรทัศน์ของวิทยาลัยอยู่เสมอ ๆ ซึ่งเป็นการแสดงว่า สถาบันการศึกษาอื่นต่างก็ได้ให้ความสนใจการสอนทางโทรทัศน์เช่นกัน

ในปีการศึกษาต่อมา ก็มีการจัดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิดอีกหลายแห่ง และมีศูนย์กลางคิด
แถบบันทึกโทรทัศน์ขึ้นที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ทำการนิตยการการสอนบันทึกลงในแถบ
บันทึกโทรทัศน์ โดยจัดเป็นอนุกรมต่อเนื่องกันไป และแจกจ่ายแถบบันทึกโทรทัศน์เหล่านั้นไปยังสถาบัน
การศึกษาที่มีระบบโทรทัศน์วงจรปิด การทำเช่นนี้ทำให้นักเรียนสามารถได้เรียนจากอาจารย์ ๆ
โดยทั่วกัน

เมื่อปีการศึกษา 2514⁷ อันเป็นการศึกษาแรกที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง เปิดสอน
ได้มีนักศึกษามาสมัคร เข้าเรียนเป็นจำนวนประมาณ 40,000 คน ขอบมีความยากมากใน
การจัดการศึกษาให้เต็มไปด้วยความราบรื่น มหาวิทยาลัยตระหนักดีว่า วิธีการสอนแบบเก่าไม่
อาจจะนำมาใช้ในการจัดการศึกษาให้บังเกิดผลดีได้ ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องมีการนำเครื่องมือ
เครื่องใช้ในการสอนที่อำนวยความสะดวก และช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเข้ามา
ใช้ ดังนั้น โทรทัศน์วงจรปิดจึงได้ถูกคิดตั้งมาก่อนการ เปิดภาคเรียนภาคแรกในเดือนสิงหาคม 2514
ถึงคำให้สัมภาษณ์ของท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2515
เวลา 15.00 น. ณ ห้องทำงานท่านอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหงว่า "เหตุที่เรานำโทรทัศน์
วงจรปิดเข้ามาใช้นั้น เนื่องจากความจำเป็นที่นักศึกษาที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ความจริงเมื่อตอนที่เปิด
ใหม่ ๆ ก็คิดกันอยู่ว่า ถ้าจำนวนนักศึกษาไม่มากนัก เราก็จะไม่ใช้โทรทัศน์ แต่ว่าพอตอนหลัง เวลา
เปิดรับสมัครแล้วมีนักศึกษามาก ก็เห็นว่าอาจจะจัดสอนโดยแบ่งเป็นห้องเล็ก ๆ นานาย เราก็อาจ
มีอาจารย์ไม่พอเพียงก็เลยคิดจะเอาโทรทัศน์เข้ามาช่วย"

อาจกล่าวได้ว่า การที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง นำระบบโทรทัศน์วงจรปิดเข้ามาใช้
เพื่อการศึกษา นั้น เนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ 2 ประการคือ

⁷พัฒนา เกียรติสมบุญ, "การใช้โทรทัศน์วงจรปิดในการศึกษาในมหาวิทยาลัย
รามคำแหง" รายงานประกอบการเรียนวิชา Practicum in AV Education เสนอ
ต่อศาสตราจารย์สำเภา วรวงูร ปีการศึกษา 2514.

1. มีนักศึกษาจำนวนมาก
2. ดึกเรืบนและอาคารที่ใช้เป็นห้องเรียนตั้งอยู่กระจัดกระจายและอยู่ระยะห่างกัน

มาก

วัตถุประสงค์ในการใช้จำแนกได้เป็น 3 ประการคือ

1. เพื่อถ่ายทอดคำบรรยายไปสู่ให้นักศึกษาให้ได้จำนวนมาก ๆ
2. เพื่อให้ให้นักศึกษาเรียนพร้อมกันได้หลาย ๆ ห้องเรียน
3. เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เห็นอุปกรณ์การสอนและติดตามการสอนของอาจารย์ได้อย่างชัดเจนและอย่างใกล้ชิด

อย่างไรก็ตามหลักการทั่ว ๆ ไป ในการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษา⁸ ควรได้พิจารณาในหลักการที่ว่า เนื่องจากโทรทัศน์เป็นเครื่องมือในการศึกษาอย่างหนึ่ง จากการวิจัยได้พบว่าโทรทัศน์สามารถสอนได้ดีเท่า ๆ กับการสอนธรรมดา และโทรทัศน์ยังเป็นเครื่องมือประกอบอุปกรณ์การศึกษาอื่น ๆ อีกด้วย และยังสามารปรับปรุงการสอนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โทรทัศน์แม้ว่าจะให้ประโยชน์มากมายหลายประการ แต่ไม่สามารถทำหน้าที่เพื่อการศึกษาได้อย่างสมบูรณ์ทีเดียว ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของนักการศึกษาผู้ใช้และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่จะเป็นผู้ใช้ประโยชน์ของโทรทัศน์ให้ถูกต้องตรงตามจุดมุ่งหมาย โดยระลึกอยู่เสมอว่า โทรทัศน์มิใช่สิ่งมหัศจรรย์อะไร หากแต่เป็นตัวกลางในการสื่อความหมายอย่างหนึ่งเท่านั้น ผู้ใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษา ควรจะยึดหลักเบื้องต้นในการใช้ดังนี้คือ

1. โทรทัศน์เป็นเครื่องมืออันสำคัญในการสอนและการเรียน ทั้งในระดับประถม มัธยม และระดับอุดมศึกษา

⁸ นพพร ปรีบูรณ์ "การใช้ระบบโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย" รายงานวิชา Individual Study เสนอต่อรองศาสตราจารย์สำเภา วรวงศ์ ปีการศึกษา 2508
หน้า 11 - 13.

2. โทรทัศน์เป็นศูนย์กลางในการสื่อความหมายชนิดใหม่เท่านั้น มีใช้เป็นวิธีการสอนหรือการเรียนแบบใหม่อะไรเลย โทรทัศน์อาจจะใช้กระบวนการเรียนการสอนแตกต่างกันไปหลายอย่าง แต่การใช้มันอย่างมีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับหลักวิชาทางจิตวิทยาทางการศึกษาทั้งสิ้น ทั้งทัศนคติของผู้เรียน และผลของการสอนจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของการสอนและการปรับรายการให้ตรงความต้องการของผู้เรียน
3. การสอนทางโทรทัศน์นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยแรงจูงใจอย่างใหม่เพื่อที่จะก่อให้เกิดความรับผิดชอบขึ้นในตัวของผู้เรียน
4. ผู้เรียนสามารถเรียนจากโทรทัศน์ได้ก็เท่ากับเรียนกับครูธรรมดาในห้องเรียน และในบางครั้งก็สามารถเรียนได้ดีกว่าแบบธรรมดาอีก
5. โทรทัศน์จะไม่มีค่าทางการศึกษาในตัวของมันเอง จนกว่าจะใช้มันให้เหมาะสมกับเนื้อหาทางการศึกษาเท่านั้น
6. การใช้โทรทัศน์สามารถปรับปรุงโปรแกรมในการสอนได้โดยส่วนรวม
7. การสอนทางโทรทัศน์ใหม่มีประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยการเตรียมและความช่วยเหลือจากผู้ชำนาญการหลายฝ่ายมากขึ้นกว่าการสอนแบบธรรมดา
8. ความสำเร็จในการสอนทางโทรทัศน์นั้นขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบและความร่วมมือระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้ชำนาญการอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษา

1. ก่อนที่จะมีการใช้โทรทัศน์ ควรจะมีการสำรวจสภาพการศึกษาภายในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษานั้น ๆ เสียก่อนว่า มีหลักสูตร เหมาะสมกับการใช้โทรทัศน์หรือไม่
2. สถาบันการศึกษาใด ๆ ที่มีนักเรียนเป็นจำนวนมาก ๆ ควรจะวิเคราะห์ให้ถ่องแท้ก่อนว่า ควรจะใช้โทรทัศน์ด้วยวิธีใดจึงจะให้ผลมากที่สุด
3. ในการใช้โทรทัศน์ ควรจะคำนึงถึงความร่วมมือและประโยชน์ที่จะได้จากชั้นเรียนต่าง ๆ

4. ก่อนที่จะใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษาจริง ๆ ควรจะมีโปรแกรมทดลองเสียก่อน
5. ควรจะมีการใช้แหล่งวิทยากรที่เชื่อถือได้ให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากการผลิตรายการซ้ำ ๆ กัน

สำหรับการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อได้พิจารณาอยู่ในหลักการโดยทั่วไป จากรายงานการศึกษาเรื่อง "การใช้โทรทัศน์วงจรปิดในการศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหง" เพื่อประกอบการศึกษาในวิชา Practicum in Audio Visual Education เสนอต่อศาสตราจารย์สำเภา วรวงูร โดย น.ส.พัฒนา เกียรติสมบูรณ์ เมื่อปีการศึกษา 2514 แล้ว จะเห็นว่ามีลักษณะแตกต่างออกไปจากหลักการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษาดังกล่าวยังคงมีอยู่บ้าง ถึงกระนั้นก็ถือว่าการดำเนินงานเพื่อใช้โทรทัศน์ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหงจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงไรหรือไม่ เป็นเรื่องราวที่ควรแก่การศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ประการสำคัญที่สุดก็คือ ควรจะเป็นสิ่งที่น่าพสกุมใจ หากแม้นว่ามหาวิทยาลัยรามคำแหงจะเป็นผู้นำในด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยังว่า มหาวิทยาลัยแห่งนี้จะเป็นตัวอย่างและแบบฉบับที่ดีของสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ที่คำริจะจัดให้มีการติดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิดขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาในสถาบันของตนสืบต่อไป รวมทั้งจะเป็นเกียรติยศและชื่อเสียงของประเทศไทยอีกส่วนหนึ่งด้วย ทั้งนี้เพราะว่าการดำเนินการด้านโทรทัศน์⁹ มิใช่จะมีเงินที่ทำได้หรือไว้วางใจเมื่อเวลานั้นมาถึงเสียก่อน ในการบริหารประเทศเกี่ยวกับการศึกษาของชาติควรคิดการไกลมอง เห็นผลอันจะเกิดขึ้นในกาลข้างหน้า การคิดการต่าง ๆ ไว้ออนและจัดทำไปไว้มากก็ไม่เสียหายอะไร ถ้าหากผลที่เกิดขึ้นนั้นจะมีผลดีต่อการศึกษาของประชาชนและเพื่อความก้าวหน้าของประเทศชาติ

⁹ วีระ พุฒกลาง , "บทบาทของโทรทัศน์กับการศึกษา," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ, ปีที่ 5 ฉบับที่ 9 เดือนเมษายน พ.ศ. 2514 หน้า 42.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าทางการศึกษาที่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับจากการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของอาจารย์และนักศึกษาในการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัย
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัย
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง หรือข้อเสนอแนะสำหรับการจัดและการปรับปรุงการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษา ให้มีคุณค่าทางการศึกษาต่อนักศึกษาอย่างแท้จริงต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้วางขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้อย่างนี้

1. สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยประกอบด้วยคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยรามคำแหง
  - 4 คณะ คือ
    - 1.1 คณะนิติศาสตร์
    - 1.2 คณะมนุษยศาสตร์
    - 1.3 คณะบริหารธุรกิจ
    - 1.4 คณะศึกษาศาสตร์
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์ประจำที่ทำการสอนและนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สังกัดอยู่ในคณะต่าง ๆ ดังระบุไว้ในข้อ 1
3. สาระสำคัญของ การวิจัยประกอบด้วย
  - 3.1 สถานภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาของนักศึกษาที่มาฟังคำบรรยายในมหาวิทยาลัย

- 3.2 แนวทางหรือข้อเสนอเกี่ยวกับความต้องการให้มีการปรับปรุง เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัย ซึ่งมาจากความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 3.3 สถานภาพและประสบการณ์เกี่ยวกับวิชาโสตทัศนศึกษาของบรรดาอาจารย์ที่มีการสอนประจำอยู่ในคณะต่าง ๆ ซึ่งได้จากแบบสอบถาม
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม (Questionnaires) และการสังเกตโดยตรง (Direct Observation)
- 4.1 แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ชุด โดยแยกเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ชุดหนึ่ง และแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาชุดหนึ่ง ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ และแบบจัดรายการประเมินค่า (Rating Scale) เป็นส่วนใหญ่
- 4.2 การสังเกต ผู้วิจัยได้เข้าไปฟังคำบรรยายและสังเกตการณ์ในห้องบรรยาย ในขณะที่มีการบรรยายทางโทรทัศน์ เพื่อนำมาไว้เปรียบเทียบกับความเห็นที่ได้จากแบบสอบถาม

ความจำกัดของการวิจัย ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัยนี้อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

1. เนื่องจากเป็นการวิจัยที่ได้จากการรวบรวมข้อเท็จจริงจากความคิดเห็นส่วนตัวของประชากร จึงอาจจะทำให้ผลของการวิจัยในครั้งนี้คลาดเคลื่อนไปบ้าง
2. ในการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยนั้น ทำให้ไม่ได้รับแบบสอบถามตามความต้องการได้หมด ประกอบกับระยะเวลาที่ทำการวิจัยใกล้เคียงเวลาสอบไล่ของนักศึกษา โดยเฉพาะเดือนมีนาคม ทำให้อาจารย์และนักศึกษาไม่สะดวกให้ความสนใจต่อการตอบแบบสอบถามนัก เพราะต่างก็พ่วงอยู่กับการเตรียมตัวดูหนังสือสอบสำหรับนักศึกษาและอาจารย์ก็จะพ่วงกับการสอนให้ทันเวลาและการออกข้อสอบ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยถือว่าแบบสอบถามที่ใช่เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถตรวจสอบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงเกี่ยวกับการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยในสถานต่าง ๆ ตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ไครจากคำตอบของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามซึ่งได้สร้างขึ้นเพื่อการวิจัยในครั้งนี้
2. ความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถามของอาจารย์และนักศึกษาที่เลือกเป็นตัวอย่างประชากรนี้ จะถือว่าเกิดจากใจจริงที่เชื่อถือได้

สมมติฐานของการวิจัย

1. อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความคิดเห็นว่า การใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยมีคุณค่าในทางการศึกษา
2. อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความคิดเห็นว่าควรมีการส่งเสริมและการปรับปรุงการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัย ในสถานต่าง ๆ เช่น ในสถานเทคนิคการสอนทางโทรทัศน์และในสถานการจัดรายการ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. จะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหงในการที่จะได้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการปรับปรุง การใช้โทรทัศน์วงจรปิดให้มีคุณค่าทางการศึกษาต่อนักศึกษาอย่างแท้จริง
2. เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอื่น ที่ติดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษาขึ้นแล้ว ได้พิจารณาปรับปรุงการใช้นั้นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอื่น ที่กำลังจะจัดให้มีการดำเนินการติดตั้งระบบโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการศึกษาแก่นักศึกษาในสถาบันของตนต่อไป

คำจำกัดความ

เพื่อความกระจ่างของการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้ให้ความหมายของคำบางคำดังนี้
 ความคิดเห็น (Opinions) คือ ความรู้สึกเฉพาะตัวของบุคคลที่มีต่อคำถามในแบบ
 สอบถามความคิดเห็นนั้น โดยไม่มีผู้วิจัยวินิจฉัยว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี ในพจนานุกรมการ
 ศึกษา¹⁰ ให้ความหมายว่า คือความเชื่อ การตัดสินใจ ความถึก ความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มา
 จากการพิสูจน์ หรือตั้งน้ำหนักว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

อาจารย์ (University Members) คืออาจารย์ประจำที่ทำการสอนในคณะนิติ
 ศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์ ที่สังกัดอยู่กับมหาวิทยาลัย -
 รามคำแหง

นักศึกษา (Students) คือนักศึกษาที่ลงทะเบียนเข้าเรียนในภาค 2 ปีการศึกษา
 2515 ที่มาฟังคำบรรยายในห้องบรรยายในบริเวณมหาวิทยาลัยตามตารางสอนที่มหาวิทยาลัย -
 รามคำแหงกำหนดขึ้น

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (Ramkhamhaeng University) คือมหาวิทยาลัย
 ที่อยู่ในโครงการวิจัยนี้ เป็นมหาวิทยาลัยที่สอนในระดับปริญญาตรี แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 คณะ
 คือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะมนุษยศาสตร์ ซึ่งตั้งขึ้นตามคำ
 ประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2514

โทรทัศน์วงจรปิด (Closed - circuit Television)¹¹ คือระบบโทรทัศน์
 ที่ทำงานโดยการจับภาพของกล้องโทรทัศน์ แล้วส่งภาพไปตามสายเคเบิลหรือระบบคลื่นช่วงสั้น
 (Micro waves) ไปเข้าเครื่องรับ ซึ่งจะมีจำนวนเท่าใดก็ได้ ระยะจากผู้ส่งถึงผู้ดูอาจจะห่างกัน
 ไม่นักฟุต จนห่างกันเป็นไมล์ ๆ กล้องอาจถ่ายวัตถุขนาดเล็ก ๆ แล้วส่งไปยังเครื่องรับให้เห็นขนาด
 ใหญ่เต็มจอ ภาพที่ปรากฏบนเครื่องรับชัดแจ่มกว่าของจริง

¹⁰Carter V. Good, Dictionary of Education, p. 376

¹¹Brown, Levis and Harclerod, AV Instruction Media and Methods
 (3rd), New York : McGraw Hill Book Company, 1969.) p.318.

การศึกษา (Education)¹² คือ เจาะเรียน ฝึกฝน อบรม เพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้ ความชำนาญ สามารถประกอบการทำงานอันเป็นอาชีพของตนได้ มีอนามัยร่างกายสมบูรณ์ มีจรรยา ความประพฤติดี อันจะมีคุณประโยชน์แก่ตน ครอบครัว และส่วนรวม ในทางดำเนินวิถีชีวิต และทำให้เกิดสติปัญญา ความสามารถของตนที่ซ่อนเร้นอยู่ กลั้กลายเป็น ความเจริญส่งผลให้เกิดความสุข ความสบายใจ

โทรทัศน์การศึกษา (Educational Television)¹³ คือ การจัดรายการโทรทัศน์ ที่เป็นการเสริมความรู้และที่ให้ประโยชน์ต่อการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

โทรทัศน์การสอน (Instructional Television)¹⁴ คือการจัดรายการ โทรทัศน์โดยครูหรือคณะครู หรือกลุ่มโรงเรียน เป็นผู้วางแผนและดำเนินงานเพื่อช่วยให้การสอน บทเรียนตามหลักสูตรได้ผลดียิ่งขึ้น

การสอนทางโทรทัศน์¹⁵ คือการทำการสอนโดยครูหรืออาจารย์ในวิชาใดวิชา หนึ่ง โดยแพร่ภาพออกอากาศทางโทรทัศน์ให้นักเรียนหรือนักศึกษากันจำนวนมาก ๆ มีโอกาสได้เรียน วิชานั้น ๆ เหมือนกัน จากเครื่องรับโทรทัศน์ในโรงเรียนหรือในมหาวิทยาลัย

¹² การศึกษา, ชุมชนบทความทางวิชาการ, โครงการตำราสังคมศาสตร์ และ มนุษยศาสตร์, สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ, 2514 หน้า 26

¹³ Brown, Levis and Harclerod. op-cit., p.299

¹⁴ Dave Chapman, Planning for Schools with Television, (New York : R.R.Donnolly and sons, 1960.) p.6.

¹⁵ ผู้วิจัย

การวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้โทรทัศน์วงจรปิดเพื่อการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาที่ยังไม่เคยมีผู้ใดได้ทำการศึกษามาก่อน ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนทางโทรทัศน์ในระดับอื่น และงานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมารายงานไว้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

พ.ศ.2509 ปราณีต โรหิตोปลการ¹⁶ ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในชั้นประถมศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ" มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ **วิธีดำเนินการ** วัตถุประสงค์ **ปัญหา** ต่าง ๆ **กลวิธี** และผลที่ได้รับจากการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ โดยส่งแบบสอบถามให้ครูและนักเรียนโรงเรียนเทศบาลนครกรุงเทพฯ จำนวน 548 คน เป็นครู 69 คน และนักเรียน 389 คน ผลของการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. ครูปฏิบัติงานสอนมากเกินไป จึงไม่มีเวลาเตรียมการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ได้เต็มที่
2. ครูขาดความรู้และทักษะบางอย่าง เช่น การทำและเตรียมอุปกรณ์ให้เหมาะสม

กับบทเรียน

3. ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทางโทรทัศน์ของเทศบาลนครกรุงเทพฯ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านความรู้และทักษะดีพอใช้ และยังช่วยในการสอนของครูพอสมควร
4. ครูมีประโยชน์ต่อครูทางโรงเรียน

¹⁶ ปราณีต โรหิตोปลการ, "การศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509)

5. วิธีการใช้โทรทัศน์ประกอบการสอน ครูส่วนมากใช้เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหาในบทเรียนที่เรียนมาแล้ว ซึ่งตรงกับจุดประสงค์ของการจัดรายการสอนของเทศบาลนครกรุงเทพฯ
6. ครูส่วนใหญ่จัดให้นักเรียนดูรายการทุกครั้งหรือมากกว่านั้น และได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี
7. การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ทางโทรทัศน์ ทำให้นักเรียนมีความรู้ดีขึ้น นักเรียนกระตือรือร้นต่อรายการพอประมาณ
8. สภาพห้องเรียนยังไม่เป็นที่ถูกต้อง
9. ครูทางโรงเรียนมีความเห็นว่า การสอนของครูทางโทรทัศน์เหมาะสมดี
10. การใช้โทรทัศน์ประกอบการสอนยังมีอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับตัวครู อุปกรณ์สถานที่เรียน คุณภาพเครื่องรับ และจำนวนเครื่องรับ เป็นต้น
11. ครูเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนภาคควมมีภาพยนตร์ประกอบ มีการอบรมครู จัดบทเรียนให้สนุก มีการทดลองใหม่มากขึ้น ฯลฯ
12. ผลการทดลองของนักเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์ที่เรียนด้วยรายการโทรทัศน์ ชั้นประถมปีที่ 5 นับว่าอยู่ในเกณฑ์พอประมาณ

พ.ศ. 2510 สุภา วิทย์พัฒนา¹⁷ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาทัศนคติของครูโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดพระนครที่มีต่อการสอนทางโทรทัศน์ของเทศบาลนครกรุงเทพฯ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติและปัญหาต่าง ๆ ของครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนคร จำนวน 69 โรงเรียน เป็นครูที่สอนโดยใช้โทรทัศน์ศึกษาชั้นประถมปลายจำนวน 195 คน จากการวิจัยปรากฏผลดังนี้

¹⁷ สุภา วิทย์พัฒนา, "การศึกษาทัศนคติของครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดพระนครที่มีต่อการสอนทางโทรทัศน์ของเทศบาลนครกรุงเทพฯ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510) (อักษราเนา)

1. ครูมีทัศนคติที่พึงสมควรต่อการสอนทางโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ
2. วิชาภาษาอังกฤษให้ประโยชน์ในการสอนของครู และการเรียนของนักเรียนมากกว่าวิชาอื่น
3. มีปัญหาบางอย่างที่ทำให้ครูเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสอนในบางครั้ง เช่น สถานที่ที่ไม่เหมาะสม เครื่องรับโทรทัศน์น้อย ขาดอุปกรณ์ในการสอน
4. ปัญหาเกี่ยวกับคู่มือครู ตารางสอนส่งช้าเกินไป ไม่มีเจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำเท่าที่ควร จึงทำให้ครูไม่เข้าใจวิธีการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษารวมการสอนได้

พ.ศ. 2511 นพรัตน์ ศรีประชุม¹⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ความสนใจของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์" มีความมุ่งหมายเพื่อจะวิจัยความสนใจของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่จัดอยู่ในพระนคร โดยส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตคณะต่าง ๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 800 คน สรุปผลของการวิจัยมีดังนี้คือ

1. นิสิตชายและนิสิตหญิงชมโทรทัศน์ทุกวัน นิสิตชายคิดเป็นร้อยละ 46.47 นิสิตหญิงคิดเป็นร้อยละ 46.95 เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า นิสิตชายสนใจดูรายการโทรทัศน์มากกว่า นิสิตหญิง
2. ช่วงเวลาที่นิสิตชายและนิสิตหญิงชอบดูโทรทัศน์คือ 18.00 - 20.00 น. และเลือกดูรายการที่สนใจเป็นส่วนใหญ่ แต่ดูรายการอื่นบ้าง โดยเฉลี่ยวันละ 1 - 2 ชั่วโมง
3. นิสิตชายและนิสิตหญิงเห็นว่า ช่วงเวลาของการจัดรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ พอที่แล้ว นอกจากบางประเภท เช่น ความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ศาสนา ภาษา และวรรณคดี มีช่วงเวลากจัดน้อยไป
4. รายการต่าง ๆ ที่นิสิตชายหญิงชอบมากที่สุดมีดังนี้คือ รายการข่าว รองลงมาคือ รายการกีฬา

¹⁸ นพรัตน์ ศรีประชุม, "การวิเคราะห์ความสนใจของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสัตตภัณฑ์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2511)

5. นิสิตชายหญิงมีความคิดเห็นว่า รายการโทรทัศน์ที่จัดอยู่ให้ประโยชน์ทางด้านชีวิตประจำวันมากกว่าประโยชน์ทางด้านการศึกษา

6. อีทธิพลเกี่ยวกับการพูดจา การแสดงกริยามารยาท การแต่งกายไม่ค่อยจะมีอิทธิพลต่อนิสิตชายหญิงเท่าใดนัก

7. เมื่อดูโทรทัศน์แล้ว ผลการเรียนของนิสิตชายหญิงเป็นปกติไม่ผิดปกติ แสดงว่าโทรทัศน์ไม่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนิสิตเนื่องจากนิสิตรู้จักแบ่งเวลาในการดูโทรทัศน์ได้ถูกต้อง

/ พ.ศ.2512 นางสาวศิริรัตน์ เจริญศักดิ์¹⁹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสนใจรายการโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อรายการโทรทัศน์ ที่จัดอยู่ตามสถานต่าง ๆ ในจังหวัดพระนคร คือ สถานีไทยโทรทัศน์ ของ 4 สถานีไทยโทรทัศน์กองทัพบก ของ 7 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ของ 9 โดยส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย จากโรงเรียนที่เลือกทั้งหมด 30 โรงเรียน ในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี ซึ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาล 24 โรงเรียน โรงเรียนราษฎร์ 6 โรงเรียน ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความสนใจในการชมโทรทัศน์มากพอสมควร นักเรียนส่วนมากชมรายการโทรทัศน์ และส่วนมากชมโทรทัศน์ที่บ้านของตนเอง นักเรียนจะชมโทรทัศน์ในช่วงเวลา 18.00 - 20.00 น. นักเรียนชมโทรทัศน์ประมาณวันละ 1 - 2 ชั่วโมง นักเรียนหญิงชมโทรทัศน์ประมาณวันละ 30 นาที - 1 ชั่วโมง

2. นักเรียนส่วนใหญ่ทั้งชายและหญิงสนใจในการชมรายการโทรทัศน์ประเภทเกี่ยวกับความรู้ ดนตรี ภาพยนตร์บันเทิง รายการอภิปราย รายการอนามัย สุขภาพจิต รายการกีฬา รายการสารคดีอยู่ในระดับปานกลาง และสนใจรายการกีฬาหน่อย

¹⁹ นางสาวศิริรัตน์ เจริญศักดิ์, "ความสนใจรายการโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า คุณภาพของรายการต่าง ๆ คือพอสมควร และรายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ที่จัดอยู่ตามสถานีโทรทัศน์ในจังหวัดพระนคร มีรายการบันเทิง และคนตรีมาก และให้ประโยชน์ทางด้านการดำรงชีวิตมากกว่าทางด้านการศึกษา

4. รายการโทรทัศน์ที่จัดอยู่มีอิทธิพลต่อนักเรียนพอสมควร เพราะนักเรียนรู้สึกว่าได้ข้อคิดที่จะนำมาปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ทั้งในด้านการแต่งกาย กิริยาท่าทาง การพูด

5. สำหรับอิทธิพลของโทรทัศน์ต่อการเรียนของนักเรียน นักเรียนส่วนมากมีความคิดเห็นว่า เมื่อชมโทรทัศน์เป็นประจำทุกวันแล้ว ปรากฏว่าผลการเรียนของนักเรียนส่วนมากเป็นปกติ แสดงว่าโทรทัศน์ไม่มีอิทธิพลเป็นภัยต่อการเรียนเลย

พ.ศ. 2513 วิไลพร ชีระพันธ์²⁰ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการผลิตและการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาของการผลิตและการใช้รายการโทรทัศน์ของเทศบาลนครกรุงเทพฯ จากวิธีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ ส่งแบบสอบถามไปยังครูและนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพฯ 24 โรงเรียน รวมประชากรที่ตอบแบบสอบถามเป็นครู 130 คน และนักเรียน 560 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าปัญหาการผลิตรายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ คือ เทศบาลนครกรุงเทพฯ ไม่มีห้องส่งโทรทัศน์เอง บทเรียนในรายการโทรทัศน์ศึกษาขาดความรู้อแปลก ๆ ที่น่าสนใจ และเรียงลำดับไม่ตรงกับบทเรียนในชั้นเรียน อุปกรณ์ที่ใช้ในรายการโทรทัศน์บางครั้งไม่ครบสมบูรณ์ ครูโทรทัศน์ไร้อุปกรณ์ไม่ชำนาญ อุปกรณ์เป็นของธรรมดา และบางครั้งก็เข้าใจยาก ครูโทรทัศน์พูดเร็วเกินไป ปัญหาการใช้โทรทัศน์ศึกษาก็คือ โรงเรียนขาดเครื่องรับโทรทัศน์และที่ตั้งเครื่องรับโทรทัศน์ไม่มี โทรทัศน์แต่ละเครื่องมีจำนวนนักเรียนดูมากเกินไป สิ่งแวดล้อมของการดูไม่ดี โรงเรียนไม่ได้จัดการวางสอนให้ตรงกับเวลาของรายการโทรทัศน์

²⁰ วิไลพร ชีระพันธ์, "ปัญหาการผลิตและการใช้รายการโทรทัศน์ศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพฯ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านจิตวิทยา แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2513)

ครูส่วนมากไม่มีเวลาเตรียมการสอน ไม่มีคู่มือใช้เป็นส่วนตัวและคนที่มักใช้ไปถูกต้อง หลังจากดู
รายการโทรทัศน์ ครูไม่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนถาม ไม่มีการสรุปการทดสอบและไม่มีการจัด
กิจกรรมตามหนังสือคู่มือครู

พ.ศ. 2514 ทวงแสง สุวรรณศรี²¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา" มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความ
คิดเห็นและความสนใจของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีต่อสื่อมวลชน การใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา
ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการใช้สื่อมวลชนเหล่านั้น โดยส่งแบบสอบถาม
ไปยังนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 465 คน จาก 11 คณะ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นในค่านิยมเกี่ยวกับใช้สื่อมวลชน
เพื่อการศึกษาในระดับปานกลาง ส่วนมากนิสิตได้รับอิทธิพลของสื่อมวลชนในค่านิยมบันเทิงมาก
กว่า
2. นิสิตมีความสนใจในการรับฟังวิทยุ ทีวี โทรทัศน์ ภาพยนตร์ อ่านหนังสือพิมพ์และ
นิตยสารมากพอควร
3. นิสิตเห็นว่าสื่อมวลชนในแง่ดีมากกว่าผลเสีย
4. นิสิตมีปัญหาและอุปสรรคเรื่องขาดความรู้และคำแนะนำในการเลือกรายการที่
เป็นประโยชน์

งานวิจัยของต่างประเทศ

มีงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้โทรทัศน์เพื่อการศึกษาที่น่าสนใจเป็นอันมากในระยะ 10 ปี

21

ทวงแสง สุวรรณศรี, "ความคิดเห็นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการ
การใช้สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา จุฬ
าลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514)

ที่แล่วมานี้ ในสหรัฐอเมริกา²² ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนทางโทรทัศน์ มีอุปสรรคอย่างหนึ่ง คือ ได้มีการศึกษาน้อยมากเกี่ยวกับตัวแปรในด้านการผลิตหรือวิธีการทาง ๆ ที่จะจัดและเสนอเนื้อหาออกมาในรายการ ซึ่งเป็นข้อที่น่าแปลกใจในเมื่อมีเครื่องมือโทรทัศน์อย่างสะดวกมานาน และไม่เป็นการยากเลยที่จะจัดการสอนในวิธีต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบกันโดยมีการควบคุมสถานการณ์

นอกจากนั้นได้มีการวิจัยถึงตัวแปรบางอย่างไว้ แต่ไม่ละเอียดนัก เช่น การใช้ทัศนียภาพต่าง ๆ เช่น รูป การสาธิต ภาพยนตร์ การอภิปราย ฯลฯ เปรียบเทียบกับการสอนแบบใช้กระดานดำและมีคำบรรยาย โดยที่เป็นการสอนทางโทรทัศน์ทั้ง 2 อย่าง และมีการวิจัยที่เกี่ยวกับวิธีเสนอเนื้อหาในรายการโทรทัศน์โดยบรรยาย โดยการอภิปราย หรือการสัมภาษณ์ ซึ่งส่วนใหญ่ของการทดลองพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญต่อการเรียนรู้เลย อย่างไรก็ตาม การศึกษาของ Skinner พบว่า นักแสดงซึ่งได้ฝึกเป็นนักพูดที่ดี สามารถทำให้คะแนนสูงกว่า (อย่างมีนัยสำคัญทั้งในการทดสอบทันทีและการทดสอบหลังจากการสอนในระยะหนึ่ง) เมื่อแสดงเป็นนักพูดที่ไม่ดี อีกการทดลองหนึ่งเป็นของ Schwarz walder พบว่านักเรียนชั้น 5 ทำคะแนนได้ดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางคณิตศาสตร์ เมื่อได้รับบทเรียนทางโทรทัศน์ ซึ่งได้วางแผนต่อเนื่องกัน มีการจัดการสอนเป็นทีมด้วย ในทางตรงกันข้าม Pillery พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของผลการเรียนเมื่อใช้รายการโทรทัศน์แบบต่าง ๆ

แนวโน้มในระยะหลัง ๆ คือการเอาเทคนิคของการจัดรายการเรียนการสอนมาใช้ในการจัดรายการโทรทัศน์ เป็นคนว่า มีคำถามหรือปัญหาสั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำแล้วคิดตามด้วยคำตอบเพื่อให้ทราบผลในทันที ซึ่งจะเป็นการทำใหญ่เรียนมีความร่วมมืออย่างกระตือรือร้น และมีการวิจัยที่กว้างขวางขึ้นในแนวโน้มต่อไปในอนาคต

²² J. Christopher Reid and Donald W. MacLennan, Research in Instructional Television and Film, (Washington; D.C. Government Printing Office, 1967) pp. 14 - 15 .

ในปี ค.ศ. 1953 M.D. Vernon²³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Perception and Understanding of Instructional Television Programs" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิกิริยาของผู้ดูรายการโทรทัศน์ศึกษา ต่อการรับรู้และความเข้าใจในรายการโทรทัศน์ศึกษา ผลของการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ควรผสมระหว่างทางการดูและการฟังให้เป็นสิ่งเดียวกัน
2. การขัดแย้งของคำพูด ทำให้เกิดความลังเลในการเข้าใจ และการจำ
3. สิ่งที่น่าสนใจหรือเสนอคอนเทนต์ของรายการสามารถทำให้มีคุณค่าต่อการสนใจของผู้ดู โดยวิธีสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทางโทรทัศน์ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเร้าความสนใจให้ติดตามรายการ

ปี ค.ศ. 1956 เอ. บูรา²⁴ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Discorso Pedagogico Sulla Televisione" (Pedagogic Talk on Television) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณค่าทางการศึกษาของโทรทัศน์ เขาได้ให้นักเรียนของ "Telescuola" (Tele-School) บางส่วนในการทดลองครั้งนี้ ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลของการศึกษาที่สำคัญได้ประสบความสำเร็จโดย Telescuola ในเขตชนบทมีมาก
2. ผลทางสังคมมีความจำเป็นมากเหมือนกันต่อการสอนทางโทรทัศน์

²³ J.A. Harrison (ed.), European Research in Audio-Visual aids : Part II Abstracts (London : Weghtman & Co., Ltd., 1966), p.122.

²⁴ Ibid., p.116.

ปี ค.ศ. 1958 โรเบิร์ต อี. เดเรอ และวอลคอตต์ เฮทซ์ ²⁵ ได้ศึกษาทดลองเกี่ยวกับ "การสอนทางโทรทัศน์" ในโครงการที่ 1 อัดเบิร์ต ฮาร์ เดมอร์ และแจค ดี วิลโซ ได้ศึกษาทดลองเกี่ยวกับการสอนทางโทรทัศน์ ในโครงการที่ 2 จากวิทยาลัย **San Francisco State College** โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะทราบว่า การใช้โทรทัศน์ในการสอนในหลักสูตรต่าง ๆ โดยให้สถานีแห่งหนึ่งถ่ายทอดการสอนถึง 6 วิชา เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ดูห้องเรียนและที่บ้าน ผลที่ได้รับจากการวิจัยคือ นักเรียนไม่มีความแตกต่างในความเชื่อถือทัศนคติ และความสนใจในเนื้อหาวิชา ระหว่างนักเรียนที่เรียนทางโทรทัศน์กับนักเรียนที่ฟังคำบรรยายจากครูในห้องเรียน นักเรียนที่เรียนทางโทรทัศน์ที่บ้านสนใจการสอนอย่างมาก และ 80% ของนักเรียนทั้งหมดในห้องเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสอนทางโทรทัศน์ นักเรียนเหล่านี้สนใจการสอนในห้องเรียนมากกว่า ยังสรุปผลได้ว่า การสอนนั้น ควรจะจัดรายการโทรทัศน์รวมกับการสอนในห้องเรียน ให้มีการบรรยายพร้อมกับการอภิปรายด้วย

ปี ค.ศ. 1959 พอล บลาชาร์ด ²⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โครงการสัมมนาเกี่ยวกับโทรทัศน์" โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะทราบผลการสอนของนักเรียนที่เรียนด้วยตนเองทางโทรทัศน์ คุณผลความสำเร็จของการเรียนทางโทรทัศน์ ตลอดจนต้องการทราบพื้นฐานทางการศึกษาและปัญหาต่าง ๆ ที่มีต่อผู้เรียน การวิจัยใช้ประชากรทั้งหมด 47 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียน

²⁵ Robert E. Dreher and Walcott H. Betty. "Television." AV. Communication Review, Vol. 8, No. 1, Winter 1960. pp. 75 - 77.

²⁶ Paul Blaushard, "Television", A.V. Communication Review, (January - February, 1961) pp. 40 - 41.

ด้วยโทรทัศน์สุ่มจาก 4 วิชา และที่อื่นอีก ให้ตอบคำถามที่ออกในรายการโทรทัศน์ ผลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่เรียนด้วยรายการโทรทัศน์มีเพียงส่วนน้อยที่สอบตก
2. พื้นฐานระดับความรู้ของผู้เรียนด้วยโทรทัศน์ไม่ต่ำกว่านักเรียนที่เรียนในห้องเรียน
3. ปัญหาที่นักเรียนเหล่านั้นประสบและจะมีผลต่อผู้เรียนคือ หนังสือและตำราที่ค้นคว้าไม่มีเพียงพอ
4. การเรียนจากโทรทัศน์ประสบผลสำเร็จในการเรียน

ปี ค.ศ. 1961 โรเบิร์ต อาร์. ซูชี, ดไวท์ ทีล และฮาร์โรลด์ วินเซนต์ 27

ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนทางโทรทัศน์ของโรงเรียน Melwankee ตามรายการสอนทางโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ปี ค.ศ. 1952 - 1959 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะทราบว่าการใช้โทรทัศน์เป็นอุปกรณ์การสอนจะได้รับผลหรือไม่ต่อหัวข้อดังนี้

1. โทรทัศน์จะเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยสอนให้บรรลุตามขอบเขตของเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรและการสอนด้วยโทรทัศน์จะช่วยสอนนักเรียนได้เป็นจำนวนมากกว่าปกติหรือไม่
2. โทรทัศน์ช่วยยกระดับการสอนของครูให้บรรลุถึงความมุ่งหมายหรือไม่
3. การใช้โทรทัศน์ช่วยในการสอนนั้น จะช่วยให้สามารถสอนเด็กได้ทุกระดับ ทุกชั้น โดยลดต้นทุนจริงหรือไม่

โครงการทดสอบนักเรียน 9,000 คน จากโรงเรียนในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ประถมต้น และมีวัยปลาย โดยส่งแบบสอบถามไปให้ครูและผู้อำนวยการทุกฝ่าย ผลปรากฏออกมาอย่างก็เลิศตามจุดมุ่งหมายทั้ง 3 คือ

27 Robert R. Suchy, Dwight Teal and Harold Vincent.

"Television" A.V. Communication Review, Vol. 9, No.1 (January - February 1961.)

1. ครูที่ทำการทดลองเกี่ยวกับการสอนด้วยโทรทัศน์ในรายการสอนวิชาต่าง ๆ อยู่เสมอ จะได้รับผลดีกว่าครูที่ถูkBงคับหรือทำอย่างไม่เต็มใจ
2. นักเรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียนจากโทรทัศน์ โดยเฉพาะชั้นที่จัดไว้สำหรับเรียนโดยตรง
3. ครูผู้สอนทางโทรทัศน์จะมีความเจริญในอาชีพ ถ้าได้ทดลองการสอนอยู่เสมอ จะทำให้การสอนได้รับผลสมความมุ่งหมาย

ปี ค.ศ. 1962 วิลเบอร์ แชรรัมม์²⁸ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบการสอนทางโทรทัศน์กับการสอนแบบธรรมดาในห้องเรียน โดยได้ทำการทดลองกับนักเรียนหลายระดับตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 3 ถึงระดับวิทยาลัยใน 9 วิชา จากผลการทดลอง 393 ครั้ง ได้สรุปผลการวิจัยโดยทั่วไปดังนี้

1. การทดสอบความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างการสอนด้วยโทรทัศน์กับการสอนธรรมดาในห้องเรียน
2. การสอนทางโทรทัศน์ใช้ได้ผลดีกับนักเรียนในเกรด 3 ถึง 9 มากกว่านักเรียนระดับไฮสกูลหรือวิทยาลัย
3. การสอนทางโทรทัศน์ได้รับผลสำเร็จมากที่สุดในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ได้รับความสำเร็จน้อยในวิชาประวัติศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวรรณคดี
4. นักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่า เขาเรียนรู้จากการสอนทางโทรทัศน์ได้มากกว่าที่นักเรียนระดับไฮสกูลและนักศึกษาระดับวิทยาลัยคิดว่าเขาจะเรียนรู้ได้มากจากการสอนทางโทรทัศน์
5. ทักษะคิของนักเรียนระดับวิทยาลัย ชอบการสอนทางโทรทัศน์น้อยกว่านักเรียนระดับไฮสกูล

²⁸ Wilbur Schramm, Learning from Instructional Television, Review of Educational Research, (April 1962) Vol. 32 pp. 156 - 167.

6. ปรากฏว่ามี การต่อต้านการสอนทางโทรทัศน์มากขึ้นในระดับวิทยาลัยมากกว่าในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ปี ค.ศ. 1965 จี. เอช. กอทท์ ซอลค์²⁹ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนภาษาเยอรมันของนักเรียนระดับวิทยาลัย ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษากลุ่มที่เรียนจากรายการโทรทัศน์ระบบวงจรปิดมีนัยสำคัญในความเข้าใจในการพูดและอ่านดีกว่านักศึกษากลุ่มที่เรียนโดยวิธีธรรมดา แต่อย่างไรก็ตาม คะแนนของทั้งสองกลุ่มไม่มีแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการสอบข้อเขียนครั้งสุดท้าย

---

²⁹ G.H. Gott chalk. "Closed - Circuit Television in Second Semester College German." Modern Language Journal, 1965, Vol.49, pp. 86 - 91.